

◆ **Podatek liniowy**

Podatek liniowy został wprowadzony w 2005 r. dla podatników prowadzących działalność gospodarczą. Zgodnie z art. 9a ust. 2 updof., podatnicy mogą wybrać sposób opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach określonych w art. 30c updof, a więc jednolitą stawką 19%. Należy zwrócić uwagę, że możliwość ta jest kolejnym, obok opodatkowania na zasadach ogólnych (według skali), w formie ryczału ewidencjonowanego oraz karty podatkowej, sposobem opodatkowania pozarolniczej działalności gospodarczej. Co prawda wybór wszystkich (poza zasadami ogólnymi) sposobów opodatkowania jest dla niektórych podatników ograniczony, lecz w pewnych sytuacjach podatnicy będą mieli do dyspozycji wszystkie cztery sposoby opodatkowania swojej działalności. We wszystkich przypadkach termin na podjęcie decyzji jest taki sam - pisemne oświadczenie o wyborze sposobu opodatkowania (w przypadku karty podatkowej wniosek o zastosowanie opodatkowania w tej formie) podatnik musi złożyć:

▶ do dnia 20 stycznia roku podatkowego.

▶ a jeżeli podatnik rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, oświadczenie może złożyć na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (CEIDG), a jeżeli podatnik nie złożył oświadczenia na podstawie tych przepisów - pisemne oświadczenie składa właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego, nie później niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.

Należy podkreślić, że opodatkowanie dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej według stawki 19% jest tak samo dostępne dla podatników prowadzących działalność samodzielnie, jak i dla podatników prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki niemającej osobowości prawnej. W tym wypadku decyzja co do wyboru tego sposobu opodatkowania należy do każdego ze wspólników z osobna - nie jest wykluczone, że na opodatkowanie według stawki 19% zdecyduje się tylko część wspólników spółki.

Niezłożenie w odpowiednim czasie oświadczenia o wyborze opodatkowania według stawki 19% powoduje w przypadku podatników kontynuujących pozarolniczą działalność gospodarczą opodatkowanie na dotychczasowych zasadach (dotyczy to również działalności opodatkowanej w formie ryczału lub karty podatkowej). W przypadku podatników rozpoczynających prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w ciągu roku - niezłożenie oświadczenia o wyborze opodatkowania według stawki 19% (ani oświadczenia o wyborze ryczału lub wniosku o opodatkowanie w formie karty podatkowej) oznacza, że dochody z tej działalności gospodarczej opodatkowane będą w tym roku podatkowym na zasadach ogólnych (według skali podatkowej).

Warto zauważyć, że jeżeli 20 stycznia przypada na sobotę lub niedzielę, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy (por. art. 12 § 5 o.p.). Co bardzo istotne, terminu do złożenia oświadczenia według stawki 19%, jako terminu prawa materialnego nie można przywrócić (por. art. 162 § 4 o.p.).

2.1. Wyłączenia z podatku liniowego

Zgodnie z art. 9aust. 3 updof., jeżeli podatnik, który wybrał sposób opodatkowania według stawki 19%, uzyska z pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej samodzielnie lub w formie spółki niemającej osobowości prawnej przychody (co należy podkreślić - niekoniecznie musi powstać z tego tytułu dochód) ze świadczenia usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy, odpowiadających czynnościom, które podatnik lub co najmniej jeden ze wspólników wykonywał lub wykonuje w roku podatkowym w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy, podatnik ten traci w roku podatkowym prawo do opodatkowania na powyższych zasadach.

Należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że utratę prawa do opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej powoduje uzyskanie przychodu, o którym mowa powyżej (czyli przychodu ze świadczenia usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy odpowiadających czynnościom wykonywanym na rzecz tego pracodawcy). Oznacza to, że utratę prawa do opodatkowania stawką 19% nie powoduje samo pozostawanie w stosunku pracy (lub spółdzielczym stosunku pracy) z tym pracodawcą. Co więcej, nie powoduje utraty prawa do stawki 19% świadczenie na rzecz byłego pracodawcy usług bez uzyskania przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej. Nie powoduje również utraty prawa do opodatkowania stawką 19% przychodu ze świadczenia tych usług, jeśli przychód ten nie będzie przychodem z pozarolniczej działalności gospodarczej. Tym samym nie ma przeszkód, aby podatnik prowadzący działalność gospodarczą opodatkowaną stawką 19% świadczył usługi, o których mowa, w ramach umowy o pracę czy umowy-zlecenia. Należy jednak w takiej sytuacji zwrócić uwagę na możliwość zastosowania przez organy podatkowe klauzuli obejścia prawa podatkowego (art. 24b op.). stawką 19%. Należy przy tym podkreślić, że nie ma znaczenia, który ze wspólników faktycznie wykonał czynności, z których powstał przychód. W każdym wypadku przychód uzyska spółka, a co za tym idzie wszyscy wspólnicy.

Należy jednak zauważyć, że nie jest wykluczone, iż wspólnik będący byłym lub obecnym pracownikiem pracodawcy, na rzecz którego świadczone były usługi, prowadzi, niezależnie od działalności prowadzonej w formie spółki, samodzielną działalność gospodarczą. W takim przypadku trzeba rozważyć, czy czynności powyższe świadczone były w ramach działalności prowadzonej w formie spółki, czy w ramach działalności prowadzonej samodzielnie. W tym drugim bowiem przypadku utrata prawa do opodatkowania stawką 19% nie będzie dotyczyć wspólników spółki skoro przychody, o których mowa, uzyskane były w ramach działalności prowadzonej osobiście, to nie uzyskali oni przychodów skutkujących utratą prawa do ulgi.